

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Освітнійступінь

Галузь знань

Спеціальність

Освітньо-професійна програма

Кількість кредитів

Рік підготовки, семестр

Компонент освітньо-професійної програми

Дні занять

Мова викладання

Консультації

Викладач

Контакти

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

бакалавр

01 Освіта/Педагогіка

014 Середня освіта (Історія)

Середня освіта (Історія)

4

IV рік, VIII семестр

Додаткові навчальні дисципліни, які вивчаються
понад обсяги, визначені навчальним планом

згідно з розкладом

українська

щовівторка 12.00–13.00 (з можливістю
дистанційної роботи на платформах ZOOM та
Google-class).

кандидат історичних наук, доцент

Соломенна Тетяна Валеріївна

E-mail: Solomennat@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Україна в міжнародних відносинах» охоплює коло теоретичних і фактологічних питань світової політики, міжнародних відносин та зовнішньополітичного курсу України. Вивчення дисципліни сприяє процесу формування знань щодо основних тенденцій сучасних міжнародних відносин, діяльності міжнародних організацій, основних засад зовнішньополітичного курсу України та її ролі в глобальних процесах сучасності, головних питань світової політики. А також дозволяє оволодіти навичками аналітичного мислення, критичного ставлення до проблемних ситуацій та вміння застосовувати їх в оцінці процесів зовнішніх зносин та конфліктів сучасності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є зовнішня політика України, основні напрями її міжнародної діяльності та її діяльність в міжнародних організаціях.

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох змістових модулів:

1. Основні питання міжнародних відносин та світової політики.
2. Зовнішньополітична стратегія України. Дипломатична і консульська служба України.
3. Україна в міжнародних організаціях та її міжнародна діяльність.
4. Євроінтеграційний курс України.

Метою викладання навчальної дисципліни «Україна в міжнародних відносинах» є формування у здобувачів освіти компетентностей в галузі теоретичних основ міжнародних відносин та практичної реалізації зовнішньополітичного курсу України.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 01	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК 05	Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні
ЗК 06	Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології
ЗК 07	Здатність спілкуватися державною мовою усно та письмово, доносити власну думку іноземною мовою усно та письмово
ЗК 08	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем
ФК 01	Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків
ФК 02	Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти українською мовою, формувати мовно-комунікативні уміння учнів
ФК 09	Здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу, доцільно використовувати категоріально-понятійний апарат і хронологію історичної науки. Здатність розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей
ФК 10	Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення, аналізу та

	синтезу інформації з різних джерел
ФК 11	Здатність обґрунтовано визначати роль України в загальноєвропейських та світових культурних процесах

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль I				
	Теоретичні засади міжнародних відносин. Основні підходи	2	-	6
	Учасники міжнародних відносин та їх класифікація	2	-	4
	Сучасна система міжнародних відносин. Основні виклики	-	2	6
Модуль II				
	Концептуально-теоретичні засади зовнішньої політики України		2	8
	Національні інтереси та зовнішньополітична стратегія України	2	-	4
	Стратегічне партнерство. Двосторонні відносини України	2	2	4
	Без'ядерний статус України		2	6
	Дипломатична і консульська служба України	2		4
Модуль III				
	Україна в ООН	2	2	4
	Рада Європи. Діяльність України		2	4
	Діяльність НАТО. Співпраця з Україною	2	2	4
	ОБСЄ і врегулювання української кризи	2	2	8
Модуль IV				
	Євроінтеграційний вибір України: еволюція відносин	2	2	6
	Угода про асоціацію Україна-ЄС: підготовка, підписання, імплементація	-	2	6
	Східне партнерство ЄС: проєкт для України	2	-	6
Разом за курс - 120 год		20	20	80

Тематика практичних занять

Модуль I

Тема 1. Система міжнародних відносин (2 год)

План:

1. Типи міжнародних систем: ретроспективний характер.

2. Система міжнародних відносин: учасники, принципи, механізми.
3. Основні виклики системи міжнародних відносин.

Модуль II

Тема 2. Концептуально-теоретичні засади зовнішньої політики України(2 год)

План:

1. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р.
2. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р.
3. Постанова ВРУ "Основні напрями зовнішньої політики України" від 2 липня 1993 р.
4. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 1 липня 2010 р.
5. Національні інтереси України.

Тема 3. Двосторонні відносини України(2 год)

План:

1. Стратегічне партнерство.
2. Сусіди і кордони України.
3. Відносини Україна – США.
4. Відносини Україна – Польща.

Тема 4. Без'ядерний статус України(2 год)

План:

1. Ядерний потенціал України на момент проголошення незалежності.
2. Передумови, обставини та мотиви відмови від стратегічної зброї.
3. Правові засади без'ядерного статусу України.
4. Реакція суспільства та експертного співтовариства на без'ядерний статус України.

Модуль III

Тема 5. Діяльність України в ООН(2 год)

План

1. Становлення ООН. Робота української делегації в роботі Сан-Францисської конференції.
2. Представництво УРСР в ООН в роки холодної війни.
3. Україна в ООН. Ставлення до реформування організації.
4. ООН у врегулюванні української кризи.

Тема 6. Діяльність України в Раді Європи(2 год)

План

1. Основні принципи та механізми діяльності Ради Європи. Інститути Ради Європи.
2. Вступ України в Раду Європи.
3. Політичні санкції Ради Європи проти РФ.

Тема 7. Діяльність України в НАТО(2 год)

План

1. Причини утворення НАТО: учасники, органи управління, механізми діяльності. Діяльність в роки холодної війни.
2. Розширення НАТО на Схід. Діяльність в пост біполярному світі.
3. Співробітництво України з НАТО.
4. Перспективи членства України в НАТО.

Тема 8. Діяльність України в ОБСЄ(2 год)

План

1. Створення НБСЄ: мета, учасники, механізми діяльності.
2. Вступ України в ОБСЄ. Діяльність в організації.
3. Роль ОБСЄ у врегулюванні української кризи.

Модуль IV

Тема 9.Євроінтеграційний вибір України: еволюція відносин(2 год)

План

1. Еволюція відносин Україна – ЄС: визнання незалежності та ухвалення. Угоди по партнерство та співробітництво.
2. Діяльність Представництв ЄС в Україні та України ЄС.
3. Європейська політика сусідства ЄС. Східне партнерство: проект для України.

Тема 10.Угода про асоціацію Україна – ЄС(2 год)

1. Підготовка підписання Угоди про асоціацію Україна-ЄС.
2. Структура та основні положення Угоди
3. Процедура ратифікації Угоди.
4. Імплементация Угоди про асоціацію Україна-ЄС: успіхи та проблеми.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Головченко В. І. Дипломатична історія України (кінець XIX – перша чверть XX століття) : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. К., 2011. 527 с.
2. Дещинський Л. Є. Міжнародні відносини України : історія і сучасність : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Ч. 2 / Наук.-метод. центр вищ. освіти М-ва освіти і науки України. 3-є вид., доповн. Львів, 2004. 319 с.
3. Зінченко А. Л. Історія дипломатії: від давнини до нового часу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. спец. міжнар. відносини та історія. К., 2005. 559 с.
4. Івченко О. Україна в системі міжнародних відносин : історична ретроспектива та сучасний стан. К., 1997. 687 с.
5. Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики XX – початок XXI століття : навч. посіб. К., 2006. 368 с.
6. Кондратюк В. О. Україна в історії міжнародних відносин. Львів, 1995. 262 с.
7. Кучик О. С. Зовнішня політика України : навч. посіб. К., 2010. 573 с.
8. Кучменко Е. М. Історія міжнародних відносин першої половини XX ст. : (історико-політ. есе) К., 2007. Ч. 1. 369 с. ; Ч. 2. 386 с.
9. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945 – 70-ті роки): Підручник / В.А. Манжола, М.М. Білоусов Л.Ф. Гайдуков та ін.. К., 2003. 560 с.
10. Міжнародні організації: Навч. посіб. / За ред. О.С. Кучика. 2-ге вид., перероб. і доп. К., 2007. 749 с.
11. Нариси з історії української дипломатії. К., 2001. 736 с.
12. Україна в міжнародних відносинах : енциклопед. словник-довідник. Вип. 2 : Предметно-тематична частина. К., 2010. 251 с.
13. Україна у міжнародних відносинах XX століття : навч. посіб. / за ред. Я. Й. Малика. Львів, 2004. 468 с.
14. Українська дипломатична енциклопедія : у 2 т. Т. 1. К., 2004. 760 с.
15. Українська дипломатична енциклопедія : у 2 т. Т. 2К., 2004. 812 с.
16. Український дипломатичний словник / Л. І. Абдо-Ясінська [та ін.] ; за ред. М. З. Мальського, Ю. М. Мороза. К., 2011. 495 с.

17. Цветков Г. М. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917–1945 рр. : навч. посібник для студентів вищ. закладів освіти. К., 1997. 230 с.
18. Чекаленко Л. Д. Витоки української дипломатії: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К., 2010. 340 с.
19. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів) : підручник. К., 2010. 464 с.

Допоміжна література:

1. Бруз В.С. ООН і врегулювання міжнародних конфліктів К., 1995. 116 с.
2. Гуменюк Б.І. Дипломатична служба: правове регулювання: Навч. посібник. К., 2007. 244 с.
3. Довідник НАТО. Брюссель: Public Diplomacy Division, 2006. 383 с.
4. Ефимов Г. К. Устав СЕ как инструмент мира. М., 2003. 655 с.
5. Європейський Союз: історія і засади функціонування : навч. посіб./ за ред. Л.В. Губерського. К., 2009. 751 с.
6. Збірка договорів Ради Європи : українська версія / Рада Європи ; пер. та ред. Є.М.Вишневецький.К.,2000.654 с.
7. Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: історія і засади функціонування : навч. посіб. К., 2009.751 с.
8. Лебедева М.М. Мировая политика. М., 2004. 351 с.
9. Мировая политика и международные отношения: Учебное пособие / Под ред. С.А. Ланцова, В.А. Ачкасова. СПб., 200. 448 с.
10. Міжнародні відносини і євроатлантична інтеграція України : підручник для студ. вищ. навч. закл. / Нац. акад. оборони України ; Під заг. ред. Л. С. Голопатюка. К., 2005. 404 с.
11. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945 – 70-ті роки): Підручник / В.А. Манжола, М.М. Білоусов Л.Ф. Гайдуков та ін.. К.: Либідь, 2003.560 с.
12. Міжнародні організації: Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г...К., 2007. 440 с.
13. Мокій А. І., Яхно Т. П., Бабець І. Г. Міжнародні організації. Навч. посіб. К., 2011. 280 с.
14. Сидорук Т. В. Політика сусідства Європейського Союзу у Східній Європі: модель інтеграції без членства : монографія. Львів, 2012. 444 с.
15. Тамма А., Ріяка В. Роль Ради Європи у забезпеченні прав людини на сучасному етапі: навч. посібник. Х.: Видавець Шуст А.І., 2002. 310 с.
16. Циганкова Т. М. Міжнародні організації: навчальний посібник. 2-ге вид., перероб., доп. К., 2001. 304 с.
17. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України: Підручник. К., 2006. 706 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

ЄС https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en

НАТО <https://www.nato.int/cps/ru/natohq/index.htm>

ООН <https://www.un.org/en>

Рада Європи <https://www.coe.int/uk/web/compass/home>

ЮНЕСКО <http://whc.unesco.org/>

МЗС <https://mfa.gov.ua/>

Угода про асоціацію України з ЄС https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- ✓ вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями набутих при вивченні інших дисциплін, фактами або резонними припущеннями чи гіпотезами;
- ✓ вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення та змістовних компонентів аудиторних занять;
- ✓ відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- ✓ отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- ✓ відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу;
- ✓ брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- ✓ виконати завдання самостійної роботи вчасно і відповідно до вимог;
- ✓ набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 60 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (https://drive.google.com/file/d/1TggRAFOOn49g08VcMd_XsZHgyYNpm5LPs/view)). У процесі навчання та навчально-дослідницьких робіт забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Виконання самостійної роботи	4	10	40
Усна відповідь на практичному занятті	10	5	50
Індивідуальна робота			10
Усього:			100